

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 35134
Nom: Ètica professional i responsabilitat social corporativa
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 4,5
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1317 - Grau Turisme	Facultat d'Economia	4	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1317 - Grau Turisme	Direcció d'Empreses II	OPTATIVA

COORDINACIÓ

CASAÑ PEREZ-SERRANO CARLOS ALBERTO

RESUM

Les àrees d'Ètica professional i Responsabilitat Social Empresarial s'han convertit en els últims anys en matèries d'especial importància. Així, les escoles de negocis, i la pràctica totalitat de les universitats del món, incorporen aquestes disciplines en els seus programes doncs entenen que constitueixen una dimensió clau per assegurar la sostenibilitat de l'empresa a llarg termini. Encara que hi ha diversos aspectes que han contribuït a l'enlairament d'una concepció de l'empresa basada en l'ètica i en la responsabilitat social, pot dir-se que la recessió econòmica de principis de la dècada dels noranta, els escàndols financers i les males pràctiques de govern corporatiu van provocar la crisi del model d'empresa que predeia com a objectiu exclusiu la maximització del benefici econòmic i, per tant, del valor per als propietaris-accionistes. L'empresa comença a ser entesa com un ens social que ha de tenir un comportament responsable basat en sòlids principis ètics i socials. Això implica la satisfacció de les necessitats i la creació de riquesa no només per als seus propietaris legals, sinó per a tots els grups implicats en la seva tasca o stakeholders (treballadors, accionistes, clients, proveïdors, competidors, agents socials, administració pública, etc.). Aquesta concepció implica l'adopció de criteris de responsabilitat social corporativa en la gestió de l'empresa, que s'han de recolzar en uns sòlids fonaments ètics.

s'han de recolzar en uns sòlids fonaments ètics.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

NO són necessaris

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

1317 - Grau Turisme

Dirigir i gestionar (management) els distints tipus d'entitats turístiques.

Iniciativa i esperit emprenedor.

Motivació per qualitat.

Planificar i gestionar els recursos humans de les organitzacions turístiques.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. L'Ètica Empresarial

El tema 1 constitueix una introducció a aquesta matèria, i aborda qüestions com: què s'entén per ètica, i teories ètiques; el que no és l'ètica en les organitzacions empresarials, la relació entre la ètica organitzacional i altres camps del saber.

2. Ètica i excel·lència en el treball

El tema 2 s'estudien amb detall els conceptes bàsics de l'ètica aplicada a l'empresa turística a tres nivells: l'ètica i el treball, l'ètica i el treball en l'alta direcció, i finalment, l'ètica i el treball en els nivells intermedis de l'organització.

3. Ètica en la presa de decisions

En el tema 3 es descriu el lloc de l'ètica en els processos de presa de decisions, les normes ètiques de conducta que influeixen en aquests processos i les qualitats morals o virtuts que es requereixen en el marc de la pràctica de comportaments ètics.

El tema 4 analitza els fonaments antropològics de la dimensió ètica en el comportament humà,

4. Ètica en l'acció directiva i comportament humà

El tema 4 analitza els fonaments antropològics de la dimensió ètica en el comportament humà, la responsabilitat ètica personal i la incidència de l'ètica en la motivació humana.

5. Ètica i motivacions humanes

En el tema 5 s'exposen les conseqüències del comportament ètic sobre el lideratge en les organitzacions, per això s'analitzen detalladament les arrels ètiques del lideratge i la «qualitat ètica personal» com a arrel del lideratge directiu i font de confiança i compromís organitzatiu.

6. Ètica i lideratge directiu

Al tema 6 es passa del pla d'anàlisi individual al organitzacional, i s'estudien els fins perseguits i els mitjans emprats per les organitzacions amb qualitat ètica, entre els quals hi ha la Responsabilitat Social.

7. La Responsabilitat Social de l'Empresa turística i la seva qualitat ètica

El tema 7 aborda les qüestions relacionades amb la Responsabilitat Social Corporativa des d'un enfocament més pragmàtic que ètic, i des del punt de vista de l'actual debat social sobre el concepte. Es farà especial èmfasi en les seves repercussions en el sector turístic.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	30,00
Pràctiques a l'aula	15,00
Total hores	45,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	15,00
Estudi i treball autònom	22,50
Preparació de classes	15,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	15,00
Total hores	67,50

METODOLOGIA DOCENT

El curs, amb una metodologia eminentment pràctica, pretén familiaritzar els alumnes amb temes en què el management i l'ètica es troben diàriament. Per a això s'utilitzaria el role playing, el mètode del cas i la discussió de casos reals portats al cinema. Es pretén ensenyar als alumnes i les alumnes a enfrontar-se a situacions que es donen de fet en el sector turístic com: el pagament de comissions, la extorsió, l'ús d'informació privilegiada, ... Però, el que és més important, aquestes sessions pretenen reforçar nocions bàsiques per a la direcció com són: la importància de l'ètica en la construcció de confiança organitzativa, les implicacions pràctiques d'un lideratge directiu basat en l'ètica, o la creació d'una cultura d'empresa de qualitat ètica i al servei de la societat. A les classes teòriques s'explicaran els principals conceptes inclosos en cada tema de l'assignatura, aplicant el model de lliçó magistral flexible i participativa. La utilització d'aquesta metodologia és apropiada perquè permet al professor incidir en els aspectes més importants de cada tema, presentant l'enfocament que es considera apropiat per treballar l'assignatura. No obstant això, cal advertir que, en el temps disponible, no és possible tractar de forma exhaustiva tots els aspectes de cada tema. Per tant, és imprescindible que l'estudiant dediqui una mitjana de dues hores per preparar el tema corresponent a partir de la bibliografia i els materials que se li proporcionaran. Les classes pràctiques pretenen fomentar la capacitat de raonament i anàlisi dels estudiants, així com l'adquisició d'hàbits, però també resoldre els punts febles en l'assimilació dels conceptes més importants de la matèria. Aquest tipus de classes requereixen la seva participació activa a través de la seva intervenció en les sessions, i la realització dels exercicis o activitats proposades. L'estudiant ha de dedicar tres hores de preparació a la setmana de la matèria objecte de la classe pràctica.

r tres hores de preparació a la setmana de la matèria objecte de la classe pràctica.

AVALUACIÓ

La evaluació inclou tres blocs: un examen al final del curs, la participació individual en les sessions (activitat no recuperable), recolzada en l'estudi personal i la presentació del projecte elaborat en equip (activitat no recuperable). A continuació es recullen els Percentatges i Requisits Necessaris para Obtenir les Diferents Qualificacions Que Els Estudiants es proposin Obtenir En Aquest bloc.

1. Examen final 60%
2. Participació 10% (activitat recuperable)
3. Treball en equip 30% (activitat no recuperable)

Calificacion y Requisit Exigit

APROVAT

Superar l'examen teòric amb l'menys 5 Sobre 10, i entregar totes les pràctiques, individuals i en equip.

NOTABLE

Al costat del compliment dels requisits per obtenir el Aprovat, i una participació digna de menció * a totes les classes.

EXCEL·LENT

Seràn mereixedors del excel·lent aquells alumnes que compleixin els requisits paràgraf obtenir un notable i que el treball en equip Obtingui la valoració d'excel·lent.

MATR. D'HONOR

Estudiant que, havent obtingut excel·lent, ressalti per l'excel·lència del seu Treball i Participació. Sempre segons el parer del professor.

* Per participacions dignes de menció s'entendran aquelles que siguin: reflexives (raonades, que aporten o ajuden, originals), oportunes (connectades amb la discussió i el text), precises (utilitzant amb correcció els conceptes) i concises.

ió els conceptes) i concises.

BIBLIOGRAFIA

- "Ética en las organizaciones. Construyendo confianza". Guillén, Manuel. Prentice-Hall, Pearson. Madrid (2006, 89ª reimpresión 2018).
- "Creating Better Human Motivation Theories for Personal Flourishing in Organizations". Guillén, Manuel. In Personal Flourishing in Organizations. Editors: Mercado, Juan A. (Ed.), Springer (2018). - "La Empresa Ética y Responsable". (2011) Bañón, A; Guillén, M. y Ramos, N. Universia Business Review. 2º Trimestre, págs. 32-43. - Rethinking the Concept of Sustainability. Bañón Gomis, A. J.; Guillén Parra, M.; Hoffman, M. W.; McNulty, R. E. (2011). Business and Society Review. Vol. 116, Issue: 2, pp. 171-191. - "Organizational Commitment: A Proposal for a Wider Ethical Conceptualization of Normative Commitment". González, T.F & Guillén, M. Journal of Business Ethics, Vol.78, pp. 401-414, 2008. - European vs. American approaches to institutionalisation of business ethics: the Spanish case. Guillén, M.; Melé, D. & Murphy, P. Business Ethics: A European Review, Vol 11, nº 2, pp. 167-178, April 2002. - "Leadership ethical dimension: a requirement in TQM implementation?". González, T.F & Guillén, M. The TQM Magazine, Vol. 14, nº 3, 2002. - "Ethical dimension of managerial leadership. Two explanatory case studies in TQM". Guillén, M. & González, T.F. Journal of Business Ethics, Vol 34, pp. 175-189, December 2001. Junto a estas referencias, se pondrá a disposición de los estudiantes en el aula virtual el material necesario para cada sesión.